

OBSAH

PŘEDMLUVA.....	11
1. PATOFYZIOLOGICKO-ANATOMICKÝ ÚVOD (K. Peterová, P. Petrovický).....	13
1.1. Struktury podílející se na pocitu bolesti hlavy.....	13
1.2. Centrální dráhy bolesti.....	14
1.3. Neurotransmitery účastníci se v drahách bolesti u migrény.....	16
1.3.1. 5-hydroxytryptamin.....	16
1.3.2. Noradrenalin.....	17
1.3.3. Acetylcholin.....	18
1.3.4. Peptidy.....	18
1.3.5. Kyselina γ -aminomáselná kyselina.....	18
1.4. Endogenní systém řízení bolesti.....	18
1.5. Mozková cirkulace a její řízení.....	19
1.5.1. Vliv nitrolebního tlaku.....	20
1.5.2. Krevní tlak a autoregulace průtoku mozkovou tkání.....	20
1.5.3. Nervové mechanismy řízení průtoku.....	21
1.5.4. Metabolické mechanismy řízení.....	21
1.5.5. Humorální vazoaktivní látky.....	21
2. KLASIFIKACE BOLESTÍ HLAVY, MIGRÉN, ANAMNÉZA, VYŠETŘENÍ.....	23
2.1. Klasifikace migrén, postižení migrénou.....	23
2.2. Anamnéza a fyzikální vyšetření.....	24
2.3. Zkrácená kritéria pro diagnózu migrény.....	25
3. RYSY MIGRENÓZNÍCH ZÁCHVATŮ.....	27
3.1. Prodromální stadium.....	27
3.2. Vlastní bolest hlavy.....	28
3.3. Doprovodné jevy při migrenózním záchvatu.....	28
3.4. Aura.....	30
3.5. Postdromální stadium.....	31
4. MIGRÉNA A MENSTRUACE, MIGRÉNA A HORMONY.....	33
4.1. Role pohlavních hormonů u migrény.....	33
4.2. Migréna a menstruace.....	33
4.3. Migréna a hormonální léčba.....	34
4.4. Migréna během těhotenství a kojení.....	34
5. SPECIFIKA MIGRÉNY V DĚTSKÉM VĚKU, DOSPÍVÁNÍ A VE STÁŘÍ.....	37
5.1. Migréna v dětském věku a dospívání.....	37
5.2. Specifika migrény u stárnoucích a starších osob.....	37

6.	POMOCNÁ VYŠETŘENÍ U BOLESTÍ HLAVY.....	39
6.1.	Elektroencefalografie	39
6.2.	RTG hlavy a krční páteře	40
6.3.	Výpočetní tomografie	41
6.4.	Magnetická rezonance	41
6.5.	³¹ P-MR spektroskopie.....	42
6.6.	Ultrazvukové vyšetření tepen krku a hlavy.....	42
6.7.	ORL, oční a stomatologické vyšetření	42
6.8.	Zrakové evokované potenciály	48
6.9.	SPECT mozku	48
6.10.	PET mozku.....	48
7.	GENETICKÉ ASPEKTY MIGRÉNY	49
7.1.	Genetické aspekty poruchy iontových kanálů	49
7.2.	Genetické aspekty polymorfismu u migrény	50
8.	MIGRÉNA A SPOUŠŤOVÉ FAKTORY.....	51
9.	MIGRÉNA A ALERGIE.....	53
9.1.	Možné mechanismy alergie u migreniků	53
9.2.	Obecné znalosti o potravinové alergii, metody jejího stanovení.....	53
9.3.	Obecné zásady přístupu k migréně z hlediska potravinových alergií.....	54
10.	KOMORBIDITY A SDRUŽENÍ JINÝCH NEMOCÍ S MIGRÉNOU.....	55
10.1.	Komorbidity deprese a jiných psychiatrických onemocnění s migrénou.....	55
10.2.	Komorbidity epilepsie s migrénou.....	56
10.3.	Komorbidity cévních mozkových a kardiovaskulárních postižení s migrénou.....	56
10.4.	Komorbidity poruch spánku s migrénou	58
10.5.	Komorbidity dalších nemocí s migrénou	58
11.	DALŠÍ TYPY MIGRÉN, VARIETY MIGRENÓZNÍCH ZÁCHVATŮ, KOMPLIKACE A MORTALITA.....	59
11.1.	Typická aura s nemigrenózními bolestmi hlavy a typická aura bez bolesti hlavy... ..	59
11.2.	Sporadická a familiární hemiplegická migréna	59
11.3.	Bazilární migréna	60
11.4.	Oftalmoplegická migréna	60
11.5.	Retinální migréna.....	60
11.6.	Dětské periodické syndromy.....	60
11.7.	Komplikace migrény.....	60
11.8.	Migréna a mortalita	61
12.	DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA MIGRENÓZNÍCH ZÁCHVATŮ	63
12.1.	Tenzní bolest hlavy	63
12.2.	Cluster headache.....	63
12.3.	Chronická paroxysmální hemikranie	64
12.4.	Sekundární bolesti hlavy	64
13.	LÉČBA MIGRÉNY PREVENTIVNÍ A NELÉKOVÁ	67
13.1.	Obecné ulevující faktory	67
13.2.	Prevence dalších souběžných onemocnění	68
13.3.	Další současná medikace	68

13.4.	Alternativní, behaviorální, fyzikální a relaxační léčba a manuální medicína v léčbě migrény	69
14.	LÉČBA AKUTNÍHO ZÁCHVATU MIGRÉNY	71
14.1.	Analgetika a nesteroidní antirevmatika	72
14.2.	Antiemetika a prokinetika	72
14.3.	Námelové alkaloidy	73
14.4.	Triptany	73
14.5.	Léčba záchvatu ostatními léky	76
15.	LÉČBA MIGRÉNY PROFYLAKTICKÁ	77
15.1.	Profylaxe migrény β -blokátory	78
15.2.	Profylaxe migrény blokátory kalciových kanálů – flunarizin	78
15.3.	Profylaxe migrény antiepileptiky	78
15.4.	Profylaxe migrény NSA	78
15.5.	Profylaxe migrény antidepresivy	79
15.6.	Profylaxe migrény ostatními léky	79
15.7.	Profylaxe migrény ve zvláštních situacích	80
16.	LÉČBA MIGRÉNY VE SPECIFICKÝCH SITUACÍCH	81
16.1.	Léčba menstruační migrény	81
16.2.	Léčba migrény v těhotenství a při kojení	82
16.3.	Léčba migrény u dětí	83
16.4.	Léčba migrény u stárnoucích a starých osob	83
16.5.	Léčba hemiplegické, retinální a oftalmoplegické migrény	83
16.6.	Léčba chronické migrény	84
16.7.	Léčba status migrenosus	84
16.8.	Léčba migrenózního infarktu mozku	85
16.9.	Léčba epileptického záchvatu spouštěného migrénou	85
16.10.	Léčba komorbidit migrény	85
17.	LÉČBA MIGRÉNY – TRENDY A VÝVOJ V BUDOUCNOSTI	87
17.1.	Potenciál v další léčbě, nové léky	87
17.2.	Potenciál v další léčbě, nový přístup ke starým lékům	88
17.3.	Potenciál v další léčbě, přístrojové techniky	89
18.	ZÁTĚŽ POPULACE MIGRÉNOU, VÝDAJE NA LÉČBU	91
18.1.	Zátěž populace a jedinců migrénou	91
18.2.	Suboptimální léčba migrény je celosvětovým jevem	92
18.3.	Přímé a nepřímé výdaje na léčbu migrény a zátěž společnosti migrénou	92
19.	SPRÁVNÝ POSTOJ A UKÁZKY CVIKŮ (K. Peterová, M. Jindrová)	95
20.	ZNÁMÉ OSOBNOSTI MIGRENICI	105
	TABULKY	107
	DOPORUČENÁ LITERATURA	111
	ZKRATKY	115
	PŘÍLOHY	119